

ལྷ་གསལ་ས་མཁར་གཡུས་གོ་ནང་ལུ་གསོལ་བའི་ལྷ་བླ་ཡིང་གི་རྒྱབ་ཁྱད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་

DOI: <https://doi.org/10.17102./rigzoedjournal.clcs.rub.3.003>

བཅུད་དོན།

ལྷ་བླ་ཡིང་གི་གསོལ་མཛོད་འདི་ མིང་སྐར་རྫོང་ཁག་ལྷ་གསལ་ས་མཁར་གཡུས་གོ་ནང་ རྒྱུ་དང་ཕུ་ལས་ར་
མཛོད་སྤོལ་ཡོད་པའི་ལམ་སྤོལ་ཅིག་ཡིན་རུང་ ལམ་སྤོལ་འདི་གཡུས་གོའི་མི་ཚུ་གིས་ ལྷ་གསལ་སྤོལ་ཅིག་
སྤོལ་གོ་འདྲེན་འཐབ་དོ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་སྤྲུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱབ་ཁྱད་སྤྲུལ་ཡིག་
ཆ་ཆད་ལྷན་ཅིག་མེད་པའི་ཁར་ རྒྱུ་གྱི་འགྱུར་བ་དང་བསྐྱུན་དོ་སྐྱར་བསྐྱེད་མི་ཡང་ཉམས་རྒྱུད་ཤོར་ཏེ་ ཆ་
གྲང་ལང་དགོ་པའི་གཞི་ཅིག་ལུ་གྱུར་ཏེ་འདུག། དེ་ལུ་བརྟེན་ཞིབ་འཛོལ་འདི་གིས་ལྷ་བླ་ཡིང་གི་རྒྱབ་ཁྱད་སྤྲུལ་
དང་དགོས་དོན་དབྱེ་དབྱུད་འབད་ནི་ལུ་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་དེ་ ཁྱད་སྤྲུལ་བཅོན་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་ཐོག་
ལས་ ཡིག་ཆ་དབྱེ་དབྱུད་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མི་ངོམ་རྒྱ་དང་གཅིག་ཁར་ འི་བ་འིས་ལན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་
སྤོལ་གནས་སྤུད་བསྐྱེད་ལེན་འབད་དེ་ཡོད་པའི་གནས་སྤུད་དབྱེ་དབྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ ལྷ་བླ་ཡིང་འདི་ཡུལ་
ལྷ་ཅིག་སྤོལ་ཡིན་ཆེས་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ གསོལ་མཛོད་དེ་ལོ་བསྐྱར་ཕུལ་ནི་མེད་རུང་ གཡུས་གོའི་མི་
ཚུ་ན་སྤོལ་མི་ལམ་འཛུབ་ནི་དང་གཞུགས་ལས་རྒྱལ་ནག་རྒྱ་ཐོན་པའི་སྐབས་ ཕུལ་སྤོལ་ཡོད་པའི་རིམ་གྱོ་དང་
འབྲེལ་བའི་གསོལ་མཛོད་ཀྱི་ལམ་སྤོལ་ཅིག་ཡིན་མས། ལྷ་གསོལ་དེ་ ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ བཟ་
ཤེས་སྐར་འཇམ་མཁར་མཁོ་ཆེ་ལུ་ བོན་ལྷ་གི་གཞོན་པ་བྱུང་མི་འདི་སྒྲིག་ཐབས་ལུ་ བོན་ལྷ་བསྐྱེན་དགོ་
པའི་གསོལ་མཛོད་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་སྤོལ་ཅིག་ཡིན་མས་སྤོལ་གསལ་སྤོལ་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ཞིབ་འཛོལ་དེ་
གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལམ་སྤོལ་རྒྱུན་སྦྱོང་འབད་ནི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབད་རྒྱུགས་ནི་དང་ལྷ་ག་པར་དུ་
གཡུས་དེ་ནང་གི་ལམ་སྤོལ་ ལྷ་བླ་ཡིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱབ་ཁྱད་སྤྲུལ་རྒྱ་ ཁ་གསལ་ཤེས་ནི་ལུ་ལྷན་ཐབས་
འབད་རྒྱུགས།

གཙོ་ཆོག། བོན། ལྷ་བླ་ཡིང་། གསོལ་མཛོད། ལམ་སྤོལ། ལྷ་གསོལ།

དོ་སྟོན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཡུས་གོ་མཐའ་དབུས་མེད་པར་ གཤིན་གསོན་གྱི་གསོལ་མཆོད་དང་རིམ་གྱི་རིགས་ རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་དར་ཏེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་ ལྷགས་ས་མཁར་གཡུས་གོ་ནང་ལུ་ཡང་ “ལྷ་བླ་ཡིང་” ཟེར་མི་ལྷ་ གསོལ་ཅིག་མི་རབས་ལས་བཅད་དེ་དར་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས། སྤྱིར་བཏང་ལོ་རྒྱུས་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ “ལྷ་ བླ་ཡིང་”འདི་བོན་གྱི་ལྷ་ཅིག་ཨིན་པའི་ཁར་ ལྷ་དེ་ལུ་ཕོ་བྲང་དང་གནས་ཁང་སོ་སོ་ཅིག་ངོས་འཛིན་འབད་དེ་ མེད་རུང་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་ར་གནས་ཏེ་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཁར་ རྒྱུ་དང་ཕུ་པ་མའི་ངོ་བསྐྱར་ ལས་ར་མཆོད་སྟོལ་ཡོད་པའི་ལས་སྟོལ་ཅིག་ཨིན་མས། གསོལ་མཆོད་འདི་ ཆེས་བརྩའི་ལས་སྟོལ་ཚུ་ བཟུམ་སྟེ་ རྒྱུ་ངེས་པ་ཅིག་མེད་རུང་མི་ཚུ་གིས་རང་རང་སོ་སོའི་ཁྱིམ་ནང་ ལོ་རེ་ནང་ཆར་རེ་འགོ་འབྲེན་ འཐབ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ དམིགས་བསལ་དུ་ན་ཆ་རེ་བྱུང་བའི་སྐབས་ལུ་ རྒྱུ་དང་དང་བར་ཆད་སྒྲོག་ཐབས་ ཀྱི་རིམ་གྱི་བཟུམ་ཅིག་སྟེ་ཡང་ འགོ་འབྲེན་འཐབ་སྟོལ་ཡོད་པའི་ལུགས་སྟོལ་ཅིག་ཨིན་མས།

ལྷ་གསོལ་དེ་གཡུས་གོ་དེ་ནང་དར་ཏེ་རྒྱུ་རབས་ལས་བཅད་དེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཡོད་པ་ལས་ ལྷ་གསོལ་ དེ་གི་རྒྱབ་ཁྲངས་དང་བྱ་གོའི་རིམ་པ་ཚུ་ཁ་གསལ་སྟེ་ཤེས་དགོཔ་ཨིན་རུང་ ད་ལྟོའི་བར་ན་ཡང་ལྷ་གསོལ་ གྱི་རྒྱབ་ཁྲངས་དང་བྱ་གོའི་རིམ་པ་ཚུ་ ཁ་གསལ་སྟེ་ཤེས་མ་ཚུགས་པར་ལུས་ཏེ་འདུག། དེ་མ་ཆད་ ལྷ་ གསོལ་འདི་པ་ལས་བྱ་བ་རྒྱུད་དེ་འོང་པའི་གསོལ་མཆོད་ཅིག་ཨིན་རུང་ བྱ་གཞི་ཚུ་གིས་ལྷ་གསོལ་དེ་ལུ་སྟོ་ བ་དང་དག་སྣང་བསྐྱེད་མ་བརྟུབ་ལས་ དེ་ཉམས་ནི་གུར་ཐུག་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ཆ་གྲང་ལང་དགོ་པའི་གཞི་ ཅིག་ལུ་གྱུར་ཏེ་འདུག།

དེ་འབད་ལས་ ཞིབ་འཛོལ་འདི་གཙོ་བོ་ལྷ་བླ་ཡིང་གི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་རྒྱབ་ཁྲངས། བྱ་རིམ་དང་འགྲུར་བ་ ཚུ་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་ནིའི་དམིགས་གཏང་ཨིན་པ་ལས་ ཁྲངས་བཅོན་ཐབས་ལས་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ ལྷ་ གསོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་དབྱེ་དཔྱད་དང་ འབྲེལ་ཡོད་མི་ངོ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་བྲི་བྲིས་ལན་འབད་ དེ་ བསྐྱེད་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་དེ་ལྷ་གསོལ་དེ་གི་རྒྱབ་ཁྲངས། བྱ་སྟོའི་རིམ་ པ་དང་འགྲུར་བ་ཚུ་དབྱེ་དཔྱད་ཐོག་ལས་ གསལ་སྟོན་འབད་ནི་ལུ་གཙོ་བོར་བརྟོན་ཏེ་ཡོད།

དེ་ཡང་གནད་དོན་དང་པ་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལོ་རྒྱུས། གནད་དོན་གཉིས་པ་ བྱ་སྤྱི་རིམ་པ། གནད་དོན་གསུམ་པ་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་འགྲུར་བ་བཅས་ གནད་དོན་དེ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་ གྲོས་བསྐྱར་དང་གྲུབ་འབྲས་གསལ་སྟོན་འབད་མི་འདི་གིས་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་གི་ན་གཞོན་ཚུ་གི་རྒྱུད་ལུ་ ཆོས་དང་ལམ་སྲོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གསོལ་གྱི་གནད་དོན་དང་ བོན་གྱི་ལྷ་གསོལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་ དོན་ཚུ་གཏིང་ཟབ་དབྱེད་ལབ་ཅི་ལུ་ ལྷ་ཐབས་འབད་ཚུགས་པ་མ་ཆད་ ལྷ་གསོལ་དེ་དང་འབྲེལ་ བའི་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏང་ནི་ལུ་ལྷ་ཐབས་འབད་ཚུགས་པའི་ཁར་ ལྷ་གསོལ་དེ་མི་ཉམས་ཡུན་གཏན་ གནས་ཐབས་ལུ་ཡང་ལྷ་ཐབས་འབད་ཚུགས།

ཚུམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ།

ལྷ་བླ་ལིང་ཟེར་མི་འདི་ལྷགས་ས་མཁར་གྱི་གཡུས་གོ་ནང་ལུ་ མཆོད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ལྷ་གསོལ་ཅིག་ལུ་སྤྱབ་ ཡིན་མ་དུ་ དེ་ཡང་མི་ལམ་ཚུ་འཆུབ་ནི་དང་གཟུགས་ལས་རྩལ་ནག་ལ་སོགས་པ་ཐོན་ཏེ་ ཞག་ཉལ་མ་ ཚུགས་པའི་སྐབས་ལུ་ ལྷ་དེ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་དོ་ཡོད་པ་ལས་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་གི་ལམ་སྲོལ་ཅིག་སྤྱོད་ ཆགས་ཏེ་འདུག། ཡིན་རུང་ གནད་དོན་གི་སྒྲིབ་ལས་ཁ་རྒྱུན་སྤྱོད་དུ་མ་གྲུབ་ཅི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ ཞིབ་འཆོལ་འབད་དེ་ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་དེ་མེད་པ་ལས་ གནད་དོན་འདི་གི་གནས་སྐབས་ གཏིང་ཟབ་སྤྱོད་ ཏ་གོ་ཐབས་ལུ་ ལྷ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲུང་ཁུངས། ལམ་སྲོལ་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད་དང་ ལག་ལེན་ འཐབ་ཐངས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལས་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཚུམ་རིག་ཚུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ཡོད།

ལྷ་བླ་ལིང་གི་འབྲུང་ཁུངས་དང་དར་ཁབ།

ལྷ་བླ་ལིང་འདི་ མོང་སྐར་ལུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷགས་ས་མཁར་གཡུས་གོ་དེ་ ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་དོན་ ཅིག་ཡིན་པའི་ཁར་ དེ་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་གཡུས་གོ་དེ་གཏང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་ལས་བཤད་སྲོལ་འདུག། གཡུས་ཁའི་ བོན་པོ་གིས་བཤད་མི་དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་འབྲུང་ཁུངས་གཉིས་སྤྱོད་ཅི་འདུག། དེ་ཡང་ དང་པ་འདི་ མེ་སྟག་གི་ལོ་འདི་ནང་གྲུམ་པ་མར་པ་བྱོན་ཏེ་ ལྷ་བླ་ལིང་འདི་བཅུ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཅིག་ དང་ གཉིས་པ་འཇམ་ཁར་མཁོ་ཆེ་དེ་གིས་ ལྷ་བླ་ལིང་དེ་བཟོད་ཆེ་བྲགས་འབད་ནི་དེ་གིས་བཅུ་ལ་བའི་ལོ་

རྒྱུ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། ཡིན་རུང་ བསྟན་འཛིན་དོ་རྗེ་ (ལོ་མེད།) གིས་བཀོད་དོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན་ བོད་ལས་གི་གུམ་བཙན་པོའི་སྤྲུམ་ ༡༨་གི་རྒྱལ་པོ་ཉ་ཁྲི་བེར་མི་དེ་ སྤྲན་ལྗོངས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་ གདན་ས་བཙགས་ཞིན་ན་ལས་ཚུར་ འབྲུག་མི་ཚུ་གིས་ལྷ་གིས་པན་ཐོག་པ་ཡིན་པ་དང་ འབྲེ་གིས་གཞོད་པ་ བཀའ་མཁུ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་མ་ཆད་ ཤིང་སྤྲའི་བསང་དང་འབྲུ་སྤྲའི་གསུར་ལ་སོགས་པའི་སྟོལ་ལས་ གདོན་ བཙུང་འབད་ནི་གི་རིགས་ཚུ་ཤེས་ཡོད་པ་སྟེ་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་མ་ཆད་ ལྷ་གསོལ་དང་ལྷ་གསོལ། བཙན་ དང་རྒྱལ་པོ་མཆོད་སྟོལ་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ཡང་དེའི་སྐབས་མི་ཚུ་གིས་ རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཆད་ སྐྱ་བཟང་དང་གུང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བོན་པོའི་ལྷ་གསོལ་ ལེ་ཤ་ཅིག་ཡང་དར་ཡོད་པ་སྟེ་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་ འབད་མ་ལས་ ལྷ་གསུམ་ས་མཁར་གྱི་གཡུས་གོ་འདི་ནང་ལུ་དར་ཡོད་པའི་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་གསོལ་མཆོད་འདི་ ཡང་ རྒྱལ་པོ་ཉ་ཁྲི་འབྲུག་ལུ་བྱོན་ཞིན་པ་ལས་ཚུར་དར་དར་མ་བཟུམ་ཅིག་འདུག།

ནམ་མཁའི་འོར་བུ་ (༡༩༤༩) གིས་འབད་བ་ཅིན་ བོན་བེར་མི་འདི་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་ལས་ད་སྟོའི་བར་ན་མ་ ཉམས་པར་གནས་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་སྤྱིར་བཏང་གི་མིང་ཅིག་ལུ་སྤྲུབ་ཡིན་ཅེར་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་ཡང་ ང་བཙུང་ར་འགྲོ་བ་མིའི་ཤེས་རིག་དར་ཞིང་མ་རྒྱས་པའི་སྟོན་གྱི་ ཆོས་ལུགས་ཐོག་མའི་རྣམ་པ་ཅིག་ཡིན་ པའི་ཁར་ དེ་ལུ་དམའ་རིམ་ལས་མཐོ་རིམ་དུ་འཕེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཅིག་སྟེ་ཡང་ བཤད་དེ་ འདུག། ཡིན་རུང་བོན་གྱི་དབྱེ་ཚུལ་ལུ་བལྟ་བ་ཅིན་ སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མ་བྱུང་བའི་སྟེ་གོང་ལས་དར་ཡོད་ པའི་ལྷ་གསོལ་དག་སྤྱིར་བཏང་གྱི་གདོད་མའི་ཆོས་དེ་ལུ་ བོན་ནམ་གདོད་མའི་བོན་བེར་སྤྲུབ་ཡིན་པས། ཡང་དེ་ ཉིད་ལས། “བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་དུས་བདུད་ལ་ བརྟེན་མཁན་གྱི་བདུད་ བོན་བེར་བ་དང་། བཙན་ལ་བརྟེན་མཁན་གྱི་བཙན་བོན་བེར་བ་འབྲུ་པོ་བོན་པོའི་རིགས་མི་འབྲུ་བ་འགའ་ ཞིག་ནི་དེ་རྒྱུ་ནས་ཡོད་པ་དང་།” ཅེར་ བོན་བེར་བའི་ལུགས་སྟོལ་འདི་ རྒྱུ་ཉེ་མའི་རྒྱུ་ལས་ར་དར་ ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་དེ་འདུག།

དོ་རྗེ་བསམ་འགྲུབ་ (༢༠༡༧) གྱིས་འབད་རུང་ སྟོན་འགྲོ་བ་ཆགས་པའི་བསྐྱང་ལས་ར་ མི་དེ་ཚུ་ལུ་ཤེས་ པའི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཁར་ འཆོ་བའི་གནས་སྤངས་ཡང་སྟོ་སུ་ཅིག་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ཁོང་གི་སྤང་བ་ལུ་

ལྷ། ལྷ། གཞོད་སྒྲིན་དང་གཞི་བདག་དེ་ཚུ་གིས་ ཕྱི་སྡོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་ནང་བཟུང་གི་སེམས་ཅན་ སྤྱོད་ དོ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་ལས་ མིའི་འཆོ་བ་ལུ་ཕན་ཐོགས་མི་གར་ ལྷ་དང་སྤྱོད་མ་ཡིན་མ་ རོས་བཟུང་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཆོད་བཀྱར་གསོལ་འདེབས་དང་དམར་མཆོད་ཀྱིས་གསོལ་ཁ་ སུལ་སྲོལ་ཡོད་པའི་ ཆོ་ག་དང་ གོམས་སྲོལ་ཅིག་སྟེ་དར་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལུ་བརྟེན་ ལྷ་གསོལ་དགོས་པ་ཀྱི་ཆོ་ག་དེ་ཚུ་ སྤྱོད་མའི་དད་མོས་ཅིག་ལུ་རོས་འཛིན་འབད་མ་ཡིན་མ་སྟེ་བཀོད་འདུག། དེ་དང་གཅིག་ཁར་ ལྷ་གསོལ་ འབད་ནི་དང་བསང་གསུང་གཏང་ནི་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ བོན་ཆོས་ལས་དར་ཏེ་ཡོད་པ་དང་ བོད་བརྒྱུད་ནང་ བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལུ་ ལྷ་འཛིན་གསུང་ཏེན་པའི་ལྷ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ཟེར་དབྱེ་བ་ གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ་བཀོད་དེ་འདུག། བོན་ལྷ་འཛིན་གསོལ་དེ་ སྤྱོད་ལས་ཡོད་རུང་ ལུགས་ས་མཁར་གཞུགས་གོ་ དེ་ནང་གསོལ་བའི་ལྷ་གསོལ་དེ་ རྒྱལ་པོ་ཉི་ལྷེ་འབྲུག་ལུ་བྱོན་ཞིན་མ་ལས་ མི་ཚུ་གིས་ལྷ་གསོལ་དང་ལྷ་ གསོལ། བཅན་དང་རྒྱལ་པོ་མཆོད་སྲོལ་ལ་སོགས་པ་ འབད་ཤེས་མི་འདི་དེ་ལས་རྟ་བླ་དང་འབྲུང་འབྲུང་མ་ བཟུམ་འདུག།

གསོལ་མཆོད་སུལ་ཚུལ།

གསོལ་མཆོད་འདི་འབྲུག་གི་ལུང་ཕྱོགས་ཚུ་ནང་ མིང་གནས་མ་འདྲམ་གི་ཐོག་ལུ་ ལྷ་གསོལ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་ མས། དེ་ཡང་ཆོས་སྒྲོན་ (༡༠༠༥) ཀྱིས་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་གསོལ་ཚུ་བོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ལས་ བོན་ ཆོས་ཡིན་མ་མཆོད་ དེ་ལུ་ཡང་ བོན་དཀར་ཟེར་དམར་མཆོད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ལྷ་གསོལ་གི་རིགས་ ཅིག་དང་ བོན་ནག་ཟེར་དམར་མཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གསོལ་གི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་རུ་ འབྲུག་ ལུ་ཡང་ བོན་དཀར་དང་བོན་ནག་གི་གསོལ་མཆོད་དབྱེ་བ་སྟེ་ཐངས་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེ་བཟུམ་སྟེ་ ཀམེ་ (༡༠༠༩) གིས་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་གསོལ་ལ་སོགས་པ་ཆོ་ག་གི་རིགས་གར་ སྤྱིར་བཏང་བོན་གི་ཐོག་ པ་རིམ་པ་དགུ་ཡོད་ས་ལས་ དང་པ་བཞི་གི་ནང་བསྟན་ནི་དང་། བོ་ལྷ་རེ། (༡༠༡༥) གིས་འབད་བ་ཅིན་ ཡུལ་ལུང་སོ་སོ་དང་བསྟན་པའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་མིང་ཡང་སོ་སོ་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་ “མི་སྤེའི་གསོལ་མཆོད་” ཟེར་བཏགས་མི་དེ་ཡང་ ལྷ་བོན། གོ་ལེང་། ལྷ། རུབ་ལ་སོགས་པ་བཟུམ་ཅིག་ཡིན་མ་སྟེ་བཀོད་ཡོད་པ་མ་ ཆོད་ གཞུགས་གོ་སོ་སོ་ནང་ལས་ཕར་གསོལ་མཆོད་སུལ་བའི་སྐབས་ ཡུལ་ལུང་སོ་སོ་གིས་མིང་བཏགས་

ཡིན་རུང་ ལུང་ཚྱོགས་སོ་སོ་ནང་ལུ་ལྷ་གསེལ་བོན་གསེལ་གྱི་རིགས་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་ཡོད་རུང་ ལྷ་
བླ་ལིང་གི་སྐོར་ལས་ཡིག་ཆ་ཚུ་མེད་པའི་ཁར་ དེའི་སྐོར་ལས་ཁ་གསལ་འབད་དེ་ཤེས་ཚུགས་མི་ ཆས་ཤོས་
དག་པ་ཅིག་ལས་མེད་པས་ ཞིབ་འཇོལ་འབད་དེ་ ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་ཚུགས་པ་ཅིན་ དེ་གིས་ཀྱུལ་ཁབ་
དང་ལྷག་པར་གཡུས་གོ་དེའི་མི་སེར་དང་ན་གཞོན་ཚུ་ལུ་ སན་ཐོག་སློམ་འབྱུང་ཚུགས་པའི་ཁེ་སན་ཡོད།

ལྷ་བླ་ལིང་གི་རྒྱབ་ཁྱདས་དང་བྱ་རིམ་ཚུ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཁྱདས་བཙན་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་
འཐབ་སྟེ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་སྤྲུམ་ཚད་ཅན་གྱི་གནས་
སྤུང་ལུ་བརྟེན་དགོ་པའི་ཞིབ་འཚོལ་ཅིག་ཨིནམ་མ་ཚད་ འདི་གི་ནང་ལས་ཡང་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་དམིགས་
དོན་གཙོ་བོ་ར་ དངོས་མེད་ཀྱི་ལམ་སྟོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱབ་ཁྱདས་ཚུ་ དབྱེ་
ཞིབ་འབད་ནི་གི་དམིགས་གཏད་ཨིནམ་ལས་ དེ་གི་དོན་ལུ་དོན་ཚན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁྱདས་ཐུབ་ཀྱི་
ཡིག་ཆ་དང་བྱི་བ་བྱིས་ལེན་འབད་དེ་ ཞིབ་འཚོལ་གྱུབ་འབྲས་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ་ནི་འདི་གིས་ ཁྱདས་
བཙན་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་མ་ཚད་ ལྷ་བླ་ལིང་འདི་ ལམ་སྟོལ་དང་འབྲེལ་བའི་
ཞིབ་འཚོལ་ཅིག་འབདཝ་ལས་ ཁྱདས་བཙན་ཐབས་ལམ་གྱི་དབྱེ་བའི་ནང་ལས་ འབྲེལ་བཤད་ཞིབ་འཚོལ་
དང་མི་རྒྱུད་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཡོད།

གནས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཅི་ཐད་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ དང་པ་ལམ་སྒྲོལ་དེ་གི་སྒྲོར་ལས་དངོས་སུ་སྒྲེ་ཏུ་གོ་དགོང་
ལག་ཆེས་ལས་ ལྷ་རྟོག་གི་སྒྲོ་ལས་གནད་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཚུ་བསྐྱེད་ཅིན་འབད་དེ་ཡོད།
དེ་མ་ཚད་ རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་དཔེ་ཚད་ལག་ལེན་འབབ་སྟེ་ ལྷ་གསལ་མི་ བོན་པོ་དང་སྤྱིན་བདག་ དེ་

ལས་ལྷ་གསལ་དེ་གི་སྐོར་ལས་ཤེས་མི་ཆུན་ཤོས་བཞི་དང་ བ་གཞོན་བཞི་དང་གཅིག་ཁར་ཐད་ཀར་འབྲེལ་
བ་འཐབ་སྟེ་རིམ་སྒྲིག་ཆ་ཙམ་གྱི་བྲི་བཀོད་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ གནས་སྤྱད་བསྟུ་ལེན་འབད་དེ་ཡོད། དེ་མ་
ཚད་ དོན་ཚན་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཚུ་ཡང་ དེ་དེ་འབད་དེ་གནས་སྤྱད་ཚུ་བསྟུ་ལེན་འབད་དེ་
ཡོད་པ་ཨིན།

གནད་དོན་དེ་དེ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཁྲངས་བཙན་གནས་སྤྱད་དེ་དེ་འབད་ཐབས་ལམ་ རིམ་པ་བྱུག་
ལག་ལེན་འཐབ་ཏེ་ བཅོམ་དོན་དེ་དེ་འབད་དེ་ཡོད། དེ་ཡང་ གནས་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་ཆ་ལེན་ནི། དེ་
རྟགས་བཀོད་ནི། བཅོམ་དོན་བཅོམ་ནི། བཅོམ་དོན་བསྐྱར་ཞིབ། བཅོམ་དོན་གྱི་མིང་དང་ངེས་ཚིག་འབྲེལ་ནི་
དང་གྲུབ་འབྲས་བློ་ཆུ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་དེ་དེ་འབད་དེ་ཡོད།

གནས་སྤྱད་ཐོས་བསྟུ་

ལྷ་བླ་ལིང་གི་གོ་དོན།

གཡུས་སྐད་ལས་ “ལྷ་བླ་ལིང་” ཟེར་དོན་ལུ་ལྷ་དཀར་པོ་འདི་གོ་ནི་ཨིན་པས། ཁ་རྒྱུན་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་
འབྲེལ་བ་ཅིན་ ལྷ་བླ་ལིང་ལུ་མིང་གཞན་ “རྩ་ཤུ་ལྷ” ཟེར་ཡང་སྒྲུབ་སྟོན་འདུག། “རྩ་ཤུ་ལྷ” ཟེར་སྒྲུབ་
དགོ་མི་འདི་ཡང་ ལྷ་གསལ་བའི་སྐབས་ གཏུང་སྟོག་འདི་ངེས་པར་དུ་ གཡུས་སྐད་ལས་རྩ་ཤུ་ཟེར་སྒྲུབ་འདི་
དགོ་ནི་འདི་གིས་ འདི་ལས་རྩ་དང་སྟེ་ “རྩ་ཤུ་ལྷ” ཟེར་སྒྲུབ་ཨིན་པས། བོན་ལྷ་ཁོ་ར་ལུ་ བུ་སྤྱན་དགྲུ་
དང་ཨ་ཞེམ་གཅིག་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། (ཀམ། རོ་རྒྱུད་རྒྱུན་འབྲེལ། ༢༠/༡༡/༢༠༢༣)

ལྷ་བླ་ལིང་གི་འབྲུང་ཁྲངས།

སྤྱིར་བཏང་བླ་ལིང་འདི་གཡུས་གོ་དེ་གི་ མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་སྟོན་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ ཁྲངས་གཏུགས་
གྱི་ཡིག་ཆ་ཚུ་མེད་དེ་འབད་རུང་ གཡུས་གོ་ཁོ་བོན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུག་པ་ (རོ་རྒྱུད་རྒྱུན་འབྲེལ། ༡༠/༡༡/
༢༠༢༣) གིས་བཤད་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ ས་མར་པ་ལས་མར་བརྒྱུད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས། དེ་ཡང་ ཁོ་
གིས་འབད་བ་ཅིན་ གླམ་མར་པ་དང་ཁོ་རའི་བྱུག་ལྷ་མི་གཉིས་བྱོན་པའི་ལམ་ཁར་ མི་ཤི་མི་གཅིག་གི་བྱིས་

ནང་སྟོད་ཡོད་པ་དང་། དེ་བསྐྱར་ཁྱིམ་དེ་ནང་ལུ་བོན་ལྟ་ “རྩ་ལྷ་ལྟ” ཟེར་མི་དེ་གིས་ གཤེན་པོའི་དོན་ལུ་ཚོ་
ག་གནང་བ་ཞུགས་ཡོད་པ་མས། གཤེན་པོའི་ཕུང་པོ་དེ་ལམ་ཁར་ རོར་གྱི་ཨ་ཤ་གིས་ཨེབ་བཞག་ཡོད་མི་དེ་
སྐྱམ་གིས་མཐོ་རིས་ལུ་འབྲེན་ཞིན་ན་ ཁྱིམ་འདི་ནང་ག་ཅི་འབད་ཤ་མས་ག་བཟྭ་ནིའི་དོན་ལུ་ཕྱག་ཁྱུ་མི་དེ་
བཏང་བཏང་མ་ཨིན་མས། དེ་བསྐྱར་ སྐྱེན་བདག་དེ་གིས་ མཚན་བྱང་སྟོད་ཡོད་མི་གདོང་ཁར་ ཆང་དང་
ཟས་རིགས་ཚུ་བཤམས་པའི་སྐབས་ མཚན་བྱང་གིས་ ཟ། འཐུང་། གློ་སྐྱབ་སྟེ་སྟོད་ས་མཐོང་མ་ལས་ ཕྱག་
ཁྱུ་མི་དེ་གིས་ལོ་རྒྱུ་དེ་སྐྱམ་ལུ་ཁྱུ་ད་ སྐྱམ་གིས་ད་རུང་ཕྱག་ཁྱུ་མི་དེ་ལུ་ཕུར་པ་ཅིག་གནང་སྟེ་ ཁྱོད་ར་
སྟོའི་ཅ་བར་སྟོད་པ་ད་ ཉེ་མ་རུང་ནང་ལས་ཕུར་པ་ཕྱི་ཁར་བཏོན་དགོཔ་སྟེ་གསུངས་ཅུག། ཕྱག་ཁྱུ་མི་དེ་གིས་
ཡང་སྟོའི་ཅ་བར་སོང་སྟེ་ཕུར་པ་འདི་བཏོན་མ་ད་ གཤེན་པོའི་མཚན་བྱང་གི་ནང་ལས་ཕྱི་ལི་བཟུམ་ཅིག་
འཛོམ་འགྲོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལུ་སྐྱེན་བདག་འདི་གིས་ སྐྱོམ་ཆེན་སྐྱུང་སྟོང་གཉིས་ཁྱིམ་ནང་འོང་སྟེ་ ང་
བཅས་ཀྱི་མཚན་བྱང་འདི་གིས་ ག་ནི་ཡང་ཟ་མ་བདུབ་ཟེར་ཏེ་བཏགས་འཚོལ་བའི་སྐབས་ སྐྱམ་མར་པ་
གིས་ ཁྱོད་ཀྱི་གཤེན་པོ་ལམ་ཁར་རོར་གྱི་ཨ་ཤ་འདི་གིས་སྐྱབ་བཞག་ཅུག། ང་གིས་ཁོ་མཐོ་རིས་ལུ་གདན་
འབྲེན་ཡི་ཟེར་གསུངས་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ གློ་སྐྱབ་གཉིས་ཁྱིམ་ནང་ན་བྱོན་མ་ད་ བོན་ལྟ་གིས་སྐྱམ་
མར་པ་ལུ་ཚོད་པ་རྒྱབ་སྟེ་ སྐྱམ་མར་པ་གིས་ང་བཅས་གཉིས་ལྟ་ཡུལ་ལུ་མཐོགས་པ་ག་སྟོད་ག་བཟྭ་གོ། ག་
དེ་མ་གཅིག་སྟེ་ ཉེ་མ་ཁྱོད་སྟོད་པ་ཅིན་ རྩ་སྐྱ་གི་རིགས་འདི་ཚུ་ག་ར་ཁྱོད་ཐོབ། ག་དེ་ཅིག་སྟེ་ ང་ཉེ་མ་
སྟོད་པ་ཅིན་ རྩ་སྐྱ་གི་རིགས་ག་ཅི་ཨིན་རུང་ཁྱོད་མི་ཐོབ་ཟེར་ བོན་ལྟ་ལུ་གསུངས་གསུངས་ཨིན་པས།

དེ་ཆོས་ཕྱི་རུ་ར་ བོན་ལྟ་འདི་ར་བརྟུངས་ཡི་ར་ལྟ་ཡུལ་ལུ་བྱོན་ཡར་སོང་མ་ཨིན་མས། དེ་ལས་སྐྱམ་དེ་ཁྱིམ་
དེ་ནང་ར་བཞུགས་ཏེ་མནལ་གཟིམས་དཔ་ལས་ ཕྱག་ཁྱུ་མི་དེ་སྟོམ་བདེ་བར་ སྐྱམ་དེ་བཞེང་བཅུག་ཞིན་མ་
ལས་ སྐྱམ་ལུ་ ད་བོན་པོ་ལྟ་འདི་ནི་ ཉེ་མ་ལས་ཡར་སོང་ཡི། ར་བརྟུངས་ནི་ཡང་ཆད་སོང་ཡི་ཟེར་ཞུས་ད།
སྐྱམ་གིས་ ཉིན་མ་ཤར་མས་ག་ཟེར་གསུངས་ད། ཉིན་མ་ཤར་བས་ཟེར་ཞུ་ཅུག། དེ་ལས་སྐྱམ་གིས་ཉིན་
ཤར་མ་ད་སྐབ་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ལོག་མནལ་གཟིམ་དཔ་ཨིན་པས། སྐྱམ་དེ་གིས་ཉིན་ཤར་མ་ཅིག་ ཉི་མའི་
འོད་ཟེར་ལུ་ཆིབས་ཏེ་ལྟ་ཡུལ་ལུ་ བོན་ལྟ་གི་ཉེ་མ་སྟོད་ཡོད་པ་ལས་ བོན་ལྟ་ག་ནི་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ཁར་
སྐྱམ་གིས་བོན་ལྟ་དམ་ལུ་བཏགས་ཏེ་ རྒྱུ་དེ་ལས་ཚུར་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་བའི་སྐབས་ རྩ་སྐྱ་ ས་སྐྱ་

དང་ དར་ཚོ་མ་གཏོགས་གཞན་མ་ཐོབ་སྟེ་བཟོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་ ས་ཟེར་ ས་སྐ་
བཟུམ་མའི་ཚུལ་ཙམ་དང་ ཞོར་གྱི་རིགས་ལས་འབད་བ་ཅིན་ དར་ཚོ་རྒྱུ་གཅིག་ཐོབ་སྟེ་བཟོ་ཡོད་པ་དང་
དེ་མེན་པ་ཅིག་བྱིས་རྒྱུ་གཅིག་ཐོབ་སྟེ་བཟོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། (རིན་ཆེན་འབྲུག་པ། རོ་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲེལ་
༡༠/༡༡/༢༠༢༣)།

སྤྱིར་གཏང་རྒྱ་རྒྱ་གྱི་ ལོ་རྒྱུས་ལྟར་དུ་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་གསོལ་མཛོད་འདི་ བླམ་ཡང་མར་པ་
གྱིས་བོན་དམ་ལུ་བཏགས་ཞིན་མ་ལས་རྒྱུར་ དར་ཡོད་པ་སྟེ་བཟོ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་
པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་ཕྱེ་བ་མཁྱར་འབུམ་ (ལོ་མེད།) ཟེར་མི་ལྟར་དུ་འབད་བ་ཅིན་ གཤེན་དོན་ཐུགས་
རྗེའི་ལུགས་ཀྱི་དང་སྤང་མོ་ཏ་ཏ་བྱང་རྒྱུ་ལ་བཀོད་པའི་སྐོར་ཟེར་བའི་དོན་ཆེན་གྱི་སྐབས་ལུ་ ལ་ཞིང་ཟེར་
མི་ནང་ལུ་ བོན་གི་སྟེ་ཆེན་སྟོན་ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་ལས་ བོན་པོ་ཐུག་པོ་གཅིག་ཆོས་ལུ་དད་པ་དང་མོས་
གུས་ཡོད་པ་ལས་ བོན་པོ་གཞན་གྱིས་མ་ཤེས་པ་སྟེ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ལུ་བསྟེན་བཀྱར་ལུ་སྟེ་ དབང་
དང་གདམས་རྒྱ་རྒྱ་སྟེ་སྟོན་མི་འདི་ འཆི་བའི་ཆོ་ལུ་བྱབ་སྟེ་ ཁོ་རའི་ཁ་ཆེམས་ལུ་ རྗེ་བཙུན་དཔོན་
གཤེན་རྒྱ་གནས་འདི་ནང་གདན་འདྲེན་ལུ་སྟེ་ ང་རའི་འོར་སྐལ་ཡོད་ཆད་ག་ར་རྗེ་བཙུན་དཔོན་གཤེན་
རྣམས་ལུ་ཐུལ་དགོས་པ་སྟེ་སྟོན་པའི་ལུ་དེ་ལས་བོན་པོ་ཁོ་རའི་ཁ་ཆེམས་བཞིན་དུ་ རྗེ་བཙུན་དཔོན་
སྟོན་ཐུན་བྱངས་ཏེ་སྟེང་ཁང་གཅིག་ལུ་བཞུགས་བཅུག་ བོན་པོ་རྒྱ་ཁོག་ལུ་ཆོ་ག་གནང་སྟོན་ལུ་ དེ་
ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྩ་བར་ གཤེན་པོ་འདི་ ཆང་འབྲུང་སྟེ་སྟོན་སར་མཐོང་བའི་སྐབས་ ལྷ་རྟོག་ལངས་
ཏེ་ སྤང་མོ་ཏ་ཏ་རྗེ་བཙུན་ལུ་ལུ་བའི་སྐབས་ རྗེ་བཙུན་གྱིས་ དེ་གཤེན་པོ་མེད། མི་རྒྱ་ཡིད་ཆོས་པའི་བྱང་
ཡོད་པ་ལས་ ཞི་བ་འོད་ལྟོད་གྱིས་བོན་པོ་ཤི་མི་འདི་གི་སྤོན་ལག་ལས་བཟུང་ཏེ་ གཉལ་ནང་གྲོད་ཐུག་ལུ་ རྗེ་
བཙུན་མི་ལ་རས་པས་དབང་བསྐྱར་གྱི་སྐབས་ལུ་གནང་བའི་གསང་མིང་ ག་ཅི་ཡིན་ན་བྱི་བར་སོང་ ཟེར་
བཀའ་གནང་མ་བཞིན་དུ་ ཞི་བ་འོད་སྟོན་དེ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཟིལ་གྱིས་མ་བཟོད་པར་ ཞི་བ་འོད་
སྟོན་པ་རྩམ་གྱིས་ ང་འགྲོ་ང་བོན་པོའི་བླ་ཆ་བ་མི་ཟན་ཟེར་མི་ཡིན། བོན་པོའི་ཆོས་ལུ་མེས་མེད་བཙུན་པ་
འོངས་ཡི་སྐབས་ ཁོ་བདེ་འཁྱོད་བའི་སྐབས་ རི་ལོགས་གཅིག་ནང་སྟོན་པ་ད་རྒྱུ་གི་གཅིག་ལུ་སྐུལ་སོང་
ལུ་ ཁོ་ག་ར་གིས་དེ་གཤེན་པོ་མེན་མ་ཡིན་མ་ཏེ་གོམ་ལས་ རྗེ་བཙུན་མཆོག་གིས་ ལྟོད་བོན་པོ་རྒྱ་གིས་

གཤེད་མ་ལུ་ལམ་སྟོན་སྟོན་ཅུག། ང་འབད་བ་ཅིན་ གཤེན་པོའི་ལམ་སྟོན་འབད་མི་ཨིན་ཟེར་གསུངས་པའི་
སྐབས་ བོན་པོ་ཚུ་གིས་གཤེན་པོ་མཐོང་ཚུགས་པས་ག་ཟེར་དྲི་བའི་ལན་ལུ་ ཁོ་སྟོན་གྱི་ལས་དབང་ཅུང་ཟད་
ཅིག་གིས་དག་ཅུ་འདི་མ་གྲུབ་པར་ ལུང་པའི་ཕུ་ཡ་གི་ནང་ལུ་ ཁོར་གྱི་ཨ་ཤ་གི་འོག་ལུ་འབྱུང་གཅིག་ལུ་
སྟེས་བ་ལེན་ཏེ་འདུག། འདི་ང་གིས་མཐོ་རིམ་ལུ་འབྲེན་ནི་ཨིན་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ འདི་ནང་སྟོན་པའི་མི་ག་ར་
ཁོར་གྱི་ཨ་ཤ་གི་ཅུ་བར་སོང་ཞིན་མ་ལས་ རྗེ་བཙུན་གྱི་གསང་མཚན་མཐོ་ལས་ ང་ཁྱོད་རང་གི་སྒྲ་མ་མི་ལ་
རས་པ་ཨིན་མ་ལས་ འདི་ནང་ཤོག་ཟེར་གསུངས་ཅིག་ ཁོར་གྱི་ཨ་ཤ་གི་འོག་ལས་ འབྱུང་དེ་གི་བའི་ལུས་
ལས་འོད་ཤ་ལ་འཛེར་བ་ཞིག་རྗེ་བཙུན་གྱི་བྲགས་ཀར་ཐིམ་སྟེ་ གཤེན་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཨ་དཀར་པོ་འོད་
འཛེར་བ་གཅིག་རྗེ་བཙུན་གྱི་བྲགས་ཁར་ལས་ཐོན་འགྱུར་བའི་སྐབས་ བདག་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་
བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཟེར་སྒྲུབ་སྟེ་འགྲོ་ས་མཐོང་ཞིན་མ་ལས་ འདི་ནང་གནས་པའི་མི་ཚུ་ག་ར་ཕྱག་འཆོལ་ རོ་
མཚན་ཆེ་ཟེར་ལུ་བའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་དེ་འདུག། ཨིན་རུང་ལོ་རྒྱུས་དེ་ནང་ལུ་ བོན་པོ་ཚུ་དམ་ལུ་བཏགས་
ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ བོན་པོ་དང་གཅིག་ཁར་ འབྲེན་སྤྱར་འབད་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ག་ནི་ཡང་བཀོད་དེ་
མིན་འདུག།

ལོ་རྒྱུས་དེ་དང་ཆ་འདྲམ་ཅིག་ སངས་རྒྱུས་དོན་གྲུབ་ (༢༠༡༤) གྱིས། བོན་མཚོད་ལུགས་ཀྱི་གཏམ་ཐོང་
སྐར་ལས་བཤད་མི་ནང་ བོན་གྱི་སྒྲ་མ་ཚུ་གིས་གཤེན་པོའི་རྣམ་ཤེས་བཀྲལ་སྟེ་ མཚན་བྱང་དེ་གིས་ སྟོན་
བདག་དང་གཅིག་ཁར་སྒྲོ་སྒྲུབ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ཏེ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ག་ར་ཁ་གསལ་སྟེ་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
དང་ དེ་བཟུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཡང་བོད་ལུ་ གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ་བཀོད་དེ་
འདུག། བོན་པོ་གི་བཤད་མི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མི་ཅིག་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ སྟོན་མ་བཟུ་ཤེས་བསྐྱང་འཇམ་
མཁར་མཁོ་ཆེ་ཟེར་མི་འདི་གིས་ཡང་ བོན་ལྷ་དེ་དམ་བཏགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་བཤད་ནི་འདུག། དེ་
ཡང་མཁོ་ཆེ་དེ་གིས་ བོན་ལྷ་དེ་བཤད་ཆེ་བྲགས་ཨིན་ཟེར་སྒྲུབ་ཏེ་ ཅོ་རུ་ནང་བསྐམས་ཏེ་གྲང་མེད་ཚུ་ནང་
བཀོ་བཏང་པའི་སྐབས་ རྒྱ་གིས་ཁ་མར་ལྷ་མེན་པར་ཡར་ལྷ་ཕྱག་འབག་འགྱུར་འགྱུར་ཨིན་པས། ད་རུང་མཁོ་
ཆེ་དེ་གིས་ རྒྱ་ནང་ལས་ལོག་འབག་འོང་ཞིན་ན་ རྒྱ་ནང་དང་ལགས་བརྒྱུད་ཏེ་ག་ཟེར་བཅུ་བས་ཞིན་ན་
མཁོ་ཆེ་ཁོ་ར་རྟ་གྲར་བཞེན་ཏེ་ རྟ་དེ་གིས་བོན་ལྷ་དེ་རྒྱ་ནང་གིས་བསྐྱུན་ཞིན་ན་བསད་ནི་དཔའ་བཅམ་རུང་

རྟ་དེ་གིས་ བོན་ལྷ་དེ་ལས་མཆངས་ཡི་ར་འགྱེ་རྟེ་ ས་འདོམ་གང་དེ་ཅིག་གི་རྩིས་གག་འགྱེ་འགྱེ་ལྷ་ཡིན་པས།
དེ་ལས་ མཁོ་ཆེ་དེ་གིས་ དེ་སྤྱེ་མེན་པས་ཟེར་ད་རུང་བོན་ལྷ་དེ་ཅོ་ལུ་ནང་བསྐྱམས་རྟེ་ ཅོ་ལུ་གུ་དོ་བཏགས་
རྟེ་ཆུ་ནང་བཀོ་བཏང་ཡོད་པ་སྤྱེ་ཡིན་མས། མཁོ་ཆེ་ ཁོ་ར་ཁྱིམ་ན་ལྟོད་དེ་རྟ་གར་ལས་མར་འབབ་ད་ ཤིང་
བྱ་ཅིག་གིས་རྒྱང་མར་གསོལ་པའི་རྟེན་གྱིས་ཏང་བཏགས་འབད་དེ་དྲག་མ་བཏུབ་ལས་ མོ་བཏུབ་རྩིས་
བཏུབ་འབད་མ་ད་གདོན་ལྷ་བྱ་ལིང་ཐོན་རྟེ་ མཁོ་ཆེ་དེ་གིས་བོན་ལྷ་དེ་ལོག་ཁྱུ་བར་འགྱེ་ཡོད་པ་སྤྱེ་ཡིན་མས།

དེ་ལས་ མཁོ་ཆེ་དེ་གིས་བོན་ལྷ་ལུ་ཞིན་མ་ལས་ ཁོ་རའི་ནང་དྲག་ནིའི་དོན་ལུ་ག་ཅི་རང་འབད་དགོ་ག་ཟེར་
ལུ་བའི་སྐབས་ བོན་ལྷ་དེ་གིས་ ལྷ་གསོལ་གྱི་དོན་ལུ་ ཅ་ཆས་ གཏུང་ཚོ། ངང་ལག་ཤིང་། ཤིང་བྱ། སི་
སི་ཤིང་། སྟོང་ཕུ་ཤིང་གི་ཞལ་ལག། ཟངས། རྒྱ། ཀུ་ཅུང་། ས་སྒྲ། སེལ་གཏའ་ཆུ་ཆང་དགོ། དེ་ཆུ་ཁྱོད་
ཀྱི་ཆང་ཆུགས་ག་ཟེར་དྲིས་བའི་སྐབས་ མཁོ་ཆེ་གིས་ཁོ་རའི་ནང་དེ་ལས་དྲག་ཐབས་རང་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁོ་
གིས་བསྐྱུ་བསྐྱིག་འབད་གོ། དེ་འབད་མ་ད་ འདི་ཆུ་ག་རྟེ་ལས་རང་ཐོབ་ག་སྟོ་ཟེར་དྲི་བའི་སྐབས་ བོན་ལྷ་
དེ་གིས་ གཏུང་ཚོ་¹ འབད་བ་ཅིན་ལར་བརྒྱབ་ (མོང་སྒྲར་རྫོང་ཁག) ལས་འབག་དགོ། ངང་ལག་ཤིང་
འབད་བ་ཅིན་སྟོར་རི་ལ་ (མོང་སྒྲར་རྫོང་ཁག) ལས་འབག་དགོ། ཤིང་བྱ་²བརྩམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་སུ་
རོང་(མོང་སྒྲར་རྫོང་ཁག)ལས་འབག་འོང་དགོ། སི་སི་ཤིང་བརྩམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ སྤའི་ནང་ཁར་(སྟོང་
ཞང་)ལས་འབག་འོང་དགོ་ཟེར། སྟོང་ཕུ་ཤིང་འདི་ སྟོང་ཕུ་ལས་འབག་དགོ། ཟངས་ག་རྟེ་ལས་འབག་འོང་
དགོ་པ་སྟོ་ཟེར་བ་ཅིན་ གཤེར་རི་རྩོང་³ལས་འབག་འོང་དགོ། རྒྱ་ག་ལས་འབག་ནི་ཟེར་བའི་སྐབས་ རྒྱང་
དུས་(ལྷན་རྩེ་)ལས་འབག་དགོ། ཀུ་ཅུང་བརྩམ་ཅིག་ཡིན་པ་ཅིན་ ལྷག་གཏང་ཁར་(མོང་སྒྲར་རྫོང་ཁག)ལས་
འབག་དགོ། ས་སྒྲ། སྒྲར་སྟོད་འཆི་མེད་ཡུང་ལས་འབག་དགོ། སའི་རྩམ་ རྒྱང་ཟོར་(ལྷན་རྩེ་)ལས་འབག་
དགོ། སེལ་གཏའ་ ལྷ་ཡུལ་ལས་འབག་འོང་དགོ་ཟེར་ ལོག་སྟེ་མཁོ་ཆེ་བཏུལ་བཏུལ་མེན་མས། དེ་ལས་

¹ སྤ་རྟིག་མ་གི་མིང་།

² སྤང་ན་རྟེས་པའི་རྩ་རིགས་ག་ཅིག་གི་མིང་།

³ གཤེར་རི་རྩ།

འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཆོད་ (༢༠༢༠) གྱིས་ གྲུང་ལྷ་དཀར་པོ་གསེལ་ཐངས་སྒྲིབ་ལས་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་
འཁྲིལ་བ་ཅིན་ གྲུང་ལྷ་དཀར་པོ་ལུ་སྤྲོན་དགུ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ལྷ་བླ་ལིང་མོ་ཟེར་མི་དེ་ལུ་ཡང་སྤྲོན་དགུ་
ཡོད་པ་དང་ བོན་གྱི་ལྷ་གསེལ་དེ་ཡང་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་རྒྱུ་མ་གཅིག་གིས་མ་དོ་བར་ གཞན་ཁ་ལས་ཕར་
དར་ཡོད་པ་སྟེ་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ལས་ མོར་སྐར་གཡུས་གོ་དེ་ལྷ་བླ་ལིང་གསེལ་མཆོད་དེ་ཡང་ བོད་ལས་
དར་ཡོད་པའི་ཁར་ དམིགས་བསལ་དུ་བཀྲ་ཤིས་གཡང་རྩེ་ལས་རྩུར་དར་དར་ཕ་བཟུམ་ཅིག་འདུག།

ལྷ་ལྷ་ལིང་གི་བཙའ་ལྟོག་།

གོང་གི་ཅ་ཆས་ཚུ་ བོན་ལྷ་གིས་གསུངས་པའི་ས་གནས་ལས་ལེན་དགོང་ཡིན་རུང་ ད་མེས་ནངས་པ་འབད་
བ་ཅིན་ རང་མེའི་གཡུས་ཁར་ལས་རང་ཐོབ་ཚུགས་ནི་དེ་གིས་ ས་གོ་དེ་ནང་རང་འབྱེ་སྟེ་ལེན་དགོཔ་མེད་
ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། དེ་སྟེ་བཅའ་སྒྲིག་ཀྱང་དགོ་མི་འདི་ཡང་ ཁོར་སྤྱོད་དགུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལུ་ ཅ་ཆས་

དང་ཚུལ་སྒྲིག་རིགས་དགུ་སྟེ་བཟོ་སྟེ་ཕུལ་དགོ་ཟེར་ ལྷ་གསོལ་འབད་མི་དེ་གིས་བཤད་པ་ཡིན་མས། ཚུལ་སྒྲིག་རིགས་ག་ཅིག་ཡིན་རུང་ ཆ་སྟེ་བསྒྲིགས་ཏེ་ གཏུང་སྟོག་དགུ་སྟོང་ཡོད་པའི་ཅུ་བར་བཞག་ནི་འདུག། ཆ་སྟེ་བསྒྲིག་དགོ་མི་དེ་ཡང་ གཤམ་གདོན་གྱི་དོན་ལུ་ཡིན་མ་སྟེ་བཤད་སྟོལ་འདུག།

གསོལ་མཆོད་ཀྱི་དུས།

སྤྱིར་བཏང་ གསོལ་མཆོད་འདི་ལྷན་ནམ་གསོལ་རུང་གསོལ་བདུབ་ཡིན་རུང་ ཆོས་གྲངས་འབད་བ་ཅིན་ ཡར་ཆོས་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་གསོལ་བདུབ་ཡིན་པས། ཆོས་ཉི་ཤུ་ལས་མར་ངོ་ཡིན་མ་ལས་དེའི་ཆོས་ནང་ལུ་ མ་པ་ལས་རང་ལྷ་གསོལ་མི་བདུབ་ཟེར་བོན་ཀན་དེ་གིས་བཤད་ནི་འདུག། ཡར་ཆོས་སྐབས་ལུ་ཡང་ དུས་བཟང་སྐབས་དང་ལྷག་དོན་ ཆོས་བཅུ་ཐམ་ལུ་ ལྷ་གསོལ་མི་བདུབ་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ལྷ་གསོལ་འདི་ ཡར་ཆོས་ ཆོས་བྱང་(ཆ)རྒྱུང་མ་གཅིག་ལུ་གསོལ་བདུབ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ ཆོས་བཞི། དུག། བརྒྱད། བཅུ་གཉིས། བཅུ་བཞི། བཅུ་དྲུག་དང་བཙོ་བརྒྱད་འདི་ཚུ་ནང་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་གསོལ་བདུབ་ཡིན་པས། ཉིན་མ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བཏང་བ་ཅིན་ དུས་ཆོད་ཕྱི་རུ་མ་གཏོགས་ རྩོ་པ་དང་ཉིན་དགུང་ལུ་གསོལ་མི་ བདུབ་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཆོད་དངོས་གཞི།

བཅའ་སྤྲིན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆར་ཞེན་མ་ལས་ བོན་པོ་ཁོར་གིས་ཚུ་ག་ཏེ་ལས་རང་འབག་འོང་ཡི་ག་བཤད་པ་ རྒྱུ་ནི་འདུག། དེ་ཡང་

རྒྱ་ཤུ་གཏུང་སྟོག་སྟེ་འདི་ཐང་རོང་ལ་རྒྱུ་ལས་འབག་འོང་ཡི། ངང་ལག་ཤིང་འབད་བ་ཅིན་སྟོར་
རི་ལ་ལས་འབག་འོང་ཡི། ཤིང་བུ་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་པམ་རོང་ལས་འབག་འོང་ཡི། སི་སི་
ཤིང་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ བུའི་ནང་ཁར་ལས་འབག་འོང་ཡི། སྟོང་ཕུ་ཤིང་འདི་ སྟོང་ཕུ་ལས་
འབག་འོང་ཡི། བཟང་མ་འབད་བ་ཅིན་གཤེར་རི་གོང་རི་ལས་འབག་འོང་ཡི། རྒྱ་རྒྱུང་དུས་ལས་
འབག་འོང་ཡི། གྲུ་རྒྱུང་བཟུམ་ཅིག་ཡིན་པ་ཅིན་ ལྷག་ཏང་མཁར་ལས་འབག་འོང་ཡི། ས་སྐྱ་

སྐྱར་སྟོད་འཆི་མེད་ཡུང་ལས་འབག་འོང་ཡི། སའི་རྒྱུ་སྐྱར་མོར་(ལྷན་ཅི)ལས་འབག་འོང་ཡི།
ཕབ་གཏའ་ ལྷ་ཡུལ་ལས་འབག་འོང་འོང་ཡི།

ཟེར་བཤད་པ་རྒྱུ་ཆར་ཞིན་ན་ ཁོང་སྐྱུན་དགུ་ལུ་གསོལ་བཏབ་སྟེ་ བདུད་དང་བཙན་གྱིས་གནོད་པ་འབྱུང་
མ་བཅུག། ཀང་ལག་ལུ་ཡང་གནོད་པ་འབྱུང་མ་བཅུག། མིག་རྟོ་ལ་སོགས་པ་ཞུར་མ་འགྱུ་མ་བཅུག་པར་
སྐྱབས་དང་མགོན་མཛད་དགོ་གནད་དགོ་ཟེར་གསོལ་བ་བཏབ། ག་དེམ་ཅིག་སྟེ་ཁོང་སྐྱུན་དགུ་དགོངས་མ་
ཁྲེལ་རུང་ ཨ་ཞེམ་རིག་འཛིན་དབང་མོ་ཁྱོད་གྱིས་ ཁོང་སྐྱུན་དགུ་ལུ་ཁྱ་སྟེ་ སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་སྐྱབས་མཛད་
གནད་དགོཔ་སྟེ་གསོལ་མ་བཏབ་ཞིན་མ་ལས་ ཕྱག་སྤུལ་དགུ་འཆལ་ཞིན་མ་ལས་ མཚུག་ཕྱག་སྤུལ་གསུམ་
ཚུའི་རྟོངས་ལུ་འཆལ་དགོཔ་ཨིན་པས། བོན་པོ་དེ་ཕྱག་སྤུལ་ཆར་ཞིན་མ་ལས་ ནང་མི་བཟའ་ཆར་ག་ར་གིས་
འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་ག་ར་བསྐྱོགས་ཏེ་ ནད་མེད་ཆེ་རིང་ཞིང་བསམ་པའི་དོན་ག་ར་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་ནི་
དོན་ལུ་སྐྱབས་སྟེ་ཁྱ་སྟེ་ སྟོན་ལམ་ལེགས་ཤོམ་བཏབ་ཞིན་ན་ ཕྱག་སྤུལ་དགུ་དགུ་འབད་མི་ཆར་གསུམ་
གདུང་སྟོག་སྟོང་མི་ཕྱོགས་ལུ་སྤུལ་ཞིན་ན་ཕྱག་སྤུལ་གསུམ་ཚུ་བཞག་སྟེ་ཡོད་སར་འཆལ་ཏེ་མཚུག་བསྐྱུལ་
ཨིན་པས།

གནས་སྐྱད་གྲུབ་འབྲས།

ཡུལ་ལྷ་སྟེ་བསྟན་སྟོལ་ཡོད་པའི་ལྷ་བླ་ཡིང་ལུ་གསོལ་མཆོད་དེ་ ལུང་པའི་མི་ཚུ་ན་སྟེ་ མི་ལམ་ཚུ་འཚུབ།
གཟུགས་ལས་རྩལ་ནག་ལ་སོགས་པ་ཐོན་ཏེ་ ཞག་ཉལ་མ་བཅུག། མིག་རྟོ་དམར་པོ་འགྱུ་ནི་དང་མགོ་འཁོར་
གྱི་ནད་རེ་ཐོབ་པ་ཅིན་ མོ་བཏབ་ཅིས་བཏབ་ཚུ་འབདཿ་ད་ ལྷ་བླ་ཡིང་གིས་གནོད་ཡོད་པ་སྟེ་ཐོན་མ་ད་ དེའི་
སྐབས་ལུ་བོན་པོ་འདི་གིས་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་མ་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ཡར་ངོའི་སྐབས་ལུ་མ་གཏོགས་ མར་
ངོའི་སྐབས་ལུ་སྤུལ་སྟོལ་ཨིན་འདུག། དེ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་ག་
ར་བསྐྱོགས་ཏེ་ ནད་མེད་ཆེ་རིང་ བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་ནི་དོན་ལུ་སྐྱབས་སུ་
ཁྱ་སྟེ་ཨིན་པས། ལྷ་བླ་ཡིང་འདི་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་ སྟོན་དང་སྤུ་པ་མའི་སྐབས་ལས་ར་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་
སྟོལ་ཡོད་པའི་ལྷ་གསོལ་གྱི་རིགས་གཅིག་ཨིན་རུང་ གསོལ་མཆོད་དེ་ལུ་འགྲུར་བ་གནམ་མེད་ས་མེད་མེད་

པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག། ཡིན་རུང་རྩས་དེབ་ལས་པར་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་གསོལ་ཕུལ་མིའི་
མི་རྒྱ་རབས་ཆད་ནི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་རྒྱ་ཡང་ཉམས་ནིའི་ཉེན་ཁ་འདུག། (ཡེ་
ཤེས། སངས་རྒྱུ་ རྩ་བ་རྒྱུན་འབྲེལ། ༢༥/༡༡/༢༣)

ལྷ་གསོལ་དེ་གི་འབྲུང་རབས་ མདོར་བསྟུ་བ་ཅིན་བཤད་སློལ་མ་འདམ་གཉིས་སྟེ་འདུག། དེ་ཡང་ དང་པ།
གྲུམ་མར་པ་དང་བོན་ལྷ་ཚོད་པ་དང་རྩ་འཕྲུལ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ དོ་འགྲན་འབད་བའི་སྐབས་བོན་ལྷ་པམ་
སྟེ་དམ་ལུ་བཏགས་ཞིན་མ་ལས་རྩར་ ཟས་ཀྱི་དྲིམ་རྒྱུང་མ་གཅིག་མ་གཏོགས་ མཚན་བྱང་གི་གདོང་ཁར་
བཤམས་ཡོད་པའི་རྩ་རྒྱ་ འཕྲོད་མེད་པ་སྟེ་བཟོ་གནང་ཅུག་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ཡིན་རུང་ གོང་གི་
འབྲུང་ཁྱད་སྤངས་བཤད་ཚུལ་ལུ་བཟླ་བ་ཅིན་ དག་རྒྱུན་སྟེ་འོང་འོང་མ་མ་གཏོགས་རྒྱབ་ཁྱད་སྤངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མེད་
པའི་ཁར་ རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་གསལ་ཅིག་ཡང་མེད་འདུག། ལོ་རྒྱུས་དེ་ལུ་ལྷ་བ་ཅིན་ རྩ་
བཅུན་མི་ལ་རས་པ་ གཉའ་ནང་གོད་ཕུག་ལུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་བོན་པོ་ཉི་མེ་འདི་ རོར་གྱི་ཨ་ཤ་ནང་གི་
འབྲུབ་གཅིག་ལུ་སྟེས་བ་ལེན་ཡོད་མི་འདི་ རྩ་བཅུན་མི་ལ་རས་པས་མཐོ་རིས་ལུ་འབྲེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་
དག་རྒྱུན་སྟེ་བཤད་དེ་འོང་འོང་མ་བཟུམ་འདུག། དེ་མ་ཆད་ སངས་རྒྱུ་དོན་གྲུབ་ (༢༠༡༤) ཀྱིས་བོན་
མཆོད་ཀྱི་གཏམ་སྟེང་སྟོར་ལས་བཤད་མི་ནང་ བོན་པོ་འདི་ པ་མར་པ་དང་གཅིག་ཁར་མེན་པར་ བོད་ལུ་
ཀྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ ཀྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཅིག་ཁར་ རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཐོག་ལས་ འགྲན་
བསྟར་འབད་ཡོད་པ་སྟེ་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ བོན་དང་འབྲེལ་བའི་དག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མངམ་ནང་ར་
ཀྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཅིག་ཁར་ དོ་འགྲན་དང་ཚོད་པ་རྒྱབ་ཡོད་པའི་སྟོར་ལས་བཤད་དོ་ཡོད་པ་ལས་ བོད་
ལུ་ཀྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་བཞུགས་པའི་སྐབས་ལུ་བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ་ བཤད་མི་ལོ་རྒྱུས་
རྩ་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལུ་གྱུར་ཅུག།

གཉིས་པ། བཤད་སློལ་གཞན་གཅིག་ལས་འབད་བ་ཅིན་ བཟླ་ཤིས་སྤང་རམ་འཇར་མཁོ་ཆེ་གིས་ བོན་ལྷ་
བཏུལ་ནི་འབད་མ་ད་ ཁོ་གིས་བཏུལ་མ་རྒྱུགས་པར་ལོག་སྟེ་བོན་ལྷ་གིས་མཁོ་ཆེ་ལུ་གནོད་པ་བཀལ་ཏེ་ བོན་
ལྷ་འདི་ དེས་པར་རྩ་གསོལ་དགོས་བྱུང་ཅུག། དེ་ལས་རྩར་ལྷ་བླ་ལིང་གི་གསོལ་མཆོད་དེ་དར་ཅུག་ཟེར་

ཡིན་པས། ཡོ་རྒྱུ་གཉིས་པ་འདི་ཡང་དག་རྒྱུ་ཐོག་ལས་བཤད་སྟོན་རྒྱུ་གཅིག་མ་གཏོགས་ ཡོ་རྒྱུ་
དེ་འབད་བདེན་ཅིག་མ་མཐོང་། ག་ཁྱབ་ཟེར་བ་ཅིན་ བཟ་གིས་སྤང་རམ་འཇར་མཁོ་ཟེར་མི་དེ་ཡོད་མེད་
ཀྱི་ ཡོ་རྒྱུ་ཁ་གསལ་མེད་པ་མ་ཆད་ ལྷ་དེ་ཁོ་གིས་བསྟན་པའི་ལྷ་ཡིན་པ་ཅིན་ མི་ག་ར་བསྟན་དགོ་པའི་
ལྷ་སྟེ་འོང་དགོ་པ་མེད་པ་མ་ཆད་ གཞོད་པ་ཡང་ཁོ་གི་བརྒྱུད་པ་རྒྱུ་གཅིག་ལུ་བཀལ་ནི་མ་གཏོགས་
གཞན་ལུ་གཞོད་པ་ཡང་བཀལ་མི་སྤྲོད་ནི་ཡིན་པ་པས། དེ་འབད་ལས་ ལྷ་གསལ་དེ་བླམ་དང་མཁོ་ཆེ་
གིས་བརྟལ་ཞིན་པ་ལས་རྒྱུ་དར་དར་མེན་པར་ བོད་ལས་ཉ་ཁྲི་ཕྱོག་ཞིན་པ་ལས་རྒྱུ་དར་དར་ཡོད་པ་ཡིན་པ་
བསྟན་འཛིན་རྟོ་རྟེ་ (ཡོ་མེད།) དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཆོན་ (༢༠༢༡) གཉིས་ཀྱིས་བཀོད་མི་ལུ་ལྷ་སྟེ་ཐད་
ཀར་གཤམ་རྒྱལ་པས།

མཚུག་བསྟུ།

མདོར་བསྟུ་བ་ཅིན་ ལྷ་བླ་ཡིང་གི་གསལ་མཆོད་དེ་ བོན་མཆོད་གཞན་བཟུམ་རྒྱུ་སྟོན་འབད་དེ་ བཙུ་སྤྱང་
ལུ་ནི་མེད་རུང་ ལུང་པ་རང་སེའི་བྱིམ་འདི་ནང་འགལ་རྒྱུ་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་བསྟོགས་ཏེ་ བོད་མེད་ཆེ་
རིང་ཞིང་བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་རྒྱུ་འགྲུབ་ནི་དོན་ལུ་སྦྱབས་སུ་ལྷ་མེད་ཡིན་པ་པས། གསལ་
མཆོད་དེ་ དང་ཕྱག་པམ་མའི་བསྐྱང་ལས་ར་ མཆོད་སྟོན་ཡོད་མི་དེ་ ད་སྟོན་བར་ན་ཡང་སྟོན་ཉམས་མ་
བཅུག་པར་བཙུ་སྤྱང་ལུ་བཞིན་རུ་ཡོད་རུང་ ད་ལས་པར་ ག་དེ་སྟེ་ལུན་བརྟན་གནས་རྒྱལ་པས་གསྟུ་བ་མ་
རྒྱལ་པས་མི་དེ་ཡང་ ད་རེས་ནངས་པར་རྒྱུ་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་དང་བསྟུན་ དེ་བཟུམ་གྱི་ལུང་པའི་ལས་སྟོན་རྒྱུ་
ན་གཞོན་རྒྱུ་གིས་སྟོན་བ་དང་དག་སྤང་བསྟེན་མ་བརྟུབ་མི་ལུ་བརྟེན་ཡིན་པས།

ལྷ་གསལ་དེ་གི་ཡོ་རྒྱུ་འབད་བ་ཅིན་ བཤད་སྟོན་མ་འདམ་ཁག་གཉིས་སྟེ་ཡོད་རུང་ ཡོ་རྒྱུ་དེ་དབྱེ་
དབྱུད་འབད་དེ་ལྷ་བ་ཅིན་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་དག་རྒྱུ་སྟེ་བཤད་དེ་འོང་འོང་མ་ཅིག་མ་གཏོགས་ དེོས་
སུ་དེ་སྟེ་དར་དར་མ་ཅིག་མེན་པས། དེ་དོ་མའི་གནས་སྤངས་ན་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་གསལ་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ཁ་
ཐུག་ལུ་ བོན་ཆོས་དར་ཞིན་པ་ལས་རྒྱུ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་རུ་ གཤམ་གོ་དེ་ནང་ལུ་དར་ནི་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ད་
རེས་ནངས་པ་ཡང་མ་ཉམས་པར་གནས་ཏེ་འདུག།

རྒྱུ་ཕྱིན་དཔེ་དེ་བ།

བསྟན་འཛིན་དོན་མཛད། (༢༠༢༡) གྲོང་གསུམ་རྩལ་ཕྱི་དང་གཞུང་གསུམ་གསུམ་ལུ་གསོལ་བའི་ལྷ་བོན་གྱི་ཁྱད་སྤྲེལ་དོན་
དང་བྱ་གཏོང་རིམ་པ། འབྲུག་པའི་ལམ་སྲོལ་འཕྲོན་རིམ་གཉིས་པ། རྒྱུ་ཕྱིན་ཞེས་འཛིན་ལྟེ་བ།
རིག་གཞུང་མཐོན་རིམ་སློབ་གྲྭ།

བསྟན་འཛིན་དོན་མཛད། (ལོ་མེད།) འབྲུག་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྩེ་དཔོན་འབྱུང་རབས་བྱིས་པ་དག་འབའི་ན་རྒྱན་
ལག་བྲིས་མ།

བྱུ་བཀའ་སློབ་བཟང་ཆོས་གྱི་ཉི་མ། (༡༩༥༤) བྱུ་བཀའ་སློབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། ཀུན་སུའུ་མི་རིགས་
དཔེ་སྟེན་ཁང་།

བདེ་ཆེན་ཆོ་རིང་། (༢༠༢༡) མོང་སྐར་ཆ་གྱིང་པའི་ཁ་རམ་མཛོད་སྲོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱུ་ཕྱིན་ལྟེ་བ། འབྲུག་
པའི་ལམ་སྲོལ་འཕྲོན་རིམ་དང་པ། རྒྱུ་ཕྱིན་ཞེས་འཛིན་ལྟེ་བ། རིག་གཞུང་མཐོན་རིམ་སློབ་གྲྭ།

དོན་མཛད་འབྲུག་། (༢༠༡༩) བོད་རྒྱ་བོན་ཆོས་དང་རྒྱུ་ཕྱིན་དང་བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲོན་མདོར་
ཚམ་སྒྲེང་བ། <https://ti.tibet3.com/literature/treatise/2019-05-24/38520.html>

ནང་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་ལྟེ་བ། (ལོ་མེད།) མོང་སྐར་རྫོང་ལག་གི་ཆོས་སྒྲོང་དང་གནས་བདག་གཞི་
བདག་། (༡) འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འབྲེམས་སྟེན་ཁང་། སྤྱི་ལོ། [http://www.mongar.gov.
bt/counter/direct_download/1586](http://www.mongar.gov.bt/counter/direct_download/1586) རྒྱུ་ཕྱིན་ཞེས་འཛིན་ལྟེ་བ།

ནང་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་སྟུན་ལག། (ལོ་མེད།) བགྲིས་གཡང་ཅེ་རྫོང་ལག་གི་ཆོས་སྦྱོང་དང་གནས་བདག་གཞི་བདག། (༡) འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་། སྤྱི་ལོ། http://www.tsirang.gov.bt/counter/direct_download/1509 ནང་ལས་ཐོབ་ཡོད་པ་ཡིན།

ནམ་མཁའ་འོ་མ་གྱི། (༢༠༠༠) གཟི་ཡི་ཕྱེད་བ། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།
ཕན་བདེ་དབང་ལྷུག། (༢༠༡༤) རྫོང་ལག་ལུ་ཡོད་པའི་བོད་གོ་(བོན་སྟོར་)ལྷ་གསོལ། འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ཞིབ་འཛོལ། འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་།

འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༢༠) བགྲིས་གཡང་ཅེ་ བྲག་ཙ་གཡུས་ཚན་གྱི་གྲང་ལྷ་དཀར་པོའི་གསོལ་མཚན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། འབྲུག་གི་ལམ་སྲོལ་འཐོན་རིམ་དང་པ། ནང་ཆོས་ཞིབ་འཛོལ་ལྟེ་བ། རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༢༡) འབྲུག་ལུ་བོན་ཆོས་ཐོག་མ་ཤར་ཕྱོགས་ལ་བྱུག་ལུ་དར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁྲུངས། འབྲུག་གི་ལམ་སྲོལ་འཐོན་རིམ་གཉིས་པ། ནང་ཆོས་ཞིབ་འཛོལ་ལྟེ་བ། རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

ཚུམ་པ་པོ་མེད། (ལོ་མེད།) རྫོང་ལག་ལུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁྲུངས་པར་ཕྱེ་བ་མཁུར་འབྲུམ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ལྟེ་ཁེ་རིག་མཛོད། རང་དབང་གི་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ།

མེད་གོ་བསམ་གྱུ་བ། (༢༠༡༤) རྒྱལ་མཚན་སྟོབ་གནས་ལའི་ལྷ་གསོལ་ཐོས་པའི་སྒྲིང་ཕྱངས། འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ཞིབ་འཛོལ། འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་།

སངས་རྒྱལ་དོན་གྱུ་བ། (༢༠༡༤) བོན་མཚན་ལུགས་ཀྱི་གཏམ་ཕྱེད། འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ལམ་སྲོལ་གོ་རིམ་རྒྱུ་བ། འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་། སྤྱི་ལོ།

Choden, T. (2004). Ha: The Bon festival of Gortshom village. Wayo

Pommaret, F. (2014). Bon in Bhutan. What is in the name? *Bhutanese Buddhism and Its Culture*, 113-126.

Karmay, S. G. (2009). A general introduction to the history and doctrines of Bon. *The Arrow and the Spindle: Studies in History, Myths, Rituals and Beliefs in Tibet*, 104-156.

ཞིབ་འཇོལ་པའི་ངོ་སྟོན།

རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། རང་ཉིད་ གཙུག་ལག་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་དང་གཙུག་ལག་གོང་མའི་ཤེས་ཡོན་ཚུ་ རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ནང་ལས་སྤྱང་ཡོད་པ་ད་ ལོ་ངོ་།། གི་རིང་ལུ་སློབ་སྟོན་ཉམས་སྤྱང་ཡོད་པའི་ཁར་ ཆོས་ཚན་གཙོ་བོ་ འབྲུག་པའི་སྤྱི་གཞི་ལས་སློབ་སྟོན་འབད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། ད་ལྟོ་འབྲུག་ཁྱུ་ལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སློབ་སྟེའི་མངའ་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་ལེགས་སྦྱར་བ་སྟེ་ཕྱག་ཁྱུ་བཞིན་པ་ ཡོད་པ་མ་ཆད་ ཞིབ་འཇོལ་ཚུ་ཡང་འབད་དེ་ཚུ་མ་ཤོག་ཚུ་ནང་པར་སྤྱོད་འབད་དང་འབད་བཞིན་དུ་ཡོད།